

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k návrhu vyhlášky o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích
Č. J.	112/2020
DATUM ZPRACOVÁNÍ	30. prosince 2020
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Harnych
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	jharnych@sPCR.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR předkládá připomínky k návrhu vyhlášky o vyúčtování dodávek a souvisejících služeb v energetických odvětvích. Předložený návrh transponuje směrnici o energetické účinnosti a směrnici o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou. Znamená však zvýšenou administrativní zátěž pro dodavatele energie a výrazně zhoršuje přehlednost vyúčtování pro zákazníky.

Jsme přesvědčeni, že stávající koncept vyúčtování je výsledkem dlouhodobých zkušeností, kdy dodavatelé v mezích stanovených právními předpisy upravili podobu vyúčtování tak, aby byla pro zákazníky co nejpřehlednější. Nepovažujeme za nezbytné ani žádoucí, aby došlo k takto výrazným změnám podoby vyúčtování, neboť v mnoha případech mají zcela nežádoucí dopad na transparentnost a srozumitelnost vyúčtování.

OBECNÉ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka k potřebě vydání nové vyhlášky

Vyhláška cílí na implementaci relevantních ustanovení směrnice 2019/944 a 2018/2002 v oblasti vyúčtování a poskytování informací o vyúčtování.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) zpracovalo v roce 2019 Teze nového energetického zákona (dále jen „Teze“), ve kterých byla konstatována nezbytnost zpracování nového energetického zákona (dále jen „NEZ“), který by reflektoval probíhající změny v energetickém sektoru. Teze byly vzaty na vědomí vládou České republiky dne 30. října 2019 (č. j. 915/19), stejně jako harmonogram činností v oblasti energetické strategie státu (č. j. 931/19). Teze stanoví základní a obecné požadavky na přípravu věcného záměru NEZ a definují výchozí zadání přípravy NEZ (předpokládaná struktura, obsah a zásady), na kterých by měl být postaven.

Věcný záměr energetického zákona vychází z Tezí, které byly předloženy vládě. Nutnost nové koncepce právní úpravy v energetickém sektoru v podobě nového energetického zákona vyplývá z vývoje energetické legislativy EU, stávajícího energetického zákona a vývoje energetického trhu. Role jednotlivých účastníků trhu se dynamicky mění, což vede k proměně aktuálně využívaného a jednosměrného procesu mezi výrobcí, provozovateli soustav a odběrateli. Důsledkem je strukturální změna energetického sektoru a podoba trhu jako takového. V tuto chvíli se tak oblast energetiky nachází v situaci, kdy je nezbytné na základě řady vlivů vytvořit nové legislativně-regulační prostředí, které by bylo uzpůsobeno pro novou energetiku, resp. pro účely přechodu (transformace) na novou energetiku.

Dle legislativního plánu vlády bude vypracováno paragrafové znění nového energetického zákona na základě věcného záměru NEZ, schváleného vládou ČR dne 7. prosince 2020, s termínem předložení paragrafového

znění vládě do prosince 2021. MPO pak v rámci seminářů k novému energetickému zákonu (jehož účastníci jsou i zástupci Energetického regulačního úřadu) komunikuje svůj záměr mít zpracováno paragrafové znění do poloviny roku 2021.

Součástí paragrafového znění budou i teze všech prováděcích předpisů, kdy z pohledu vyhlášky bude v souladu s principy ukotvenými v novém energetickém zákoně velmi pravděpodobně muset dojít k rozšíření osobní působnosti ustanovení zákona ukládajících povinnost vyúčtování dodávek elektřiny a dalších energií, ale také vyúčtování dalších služeb – činnost dodavatele již nebude spojena jen s postavením držitele licence, jak předjímá stávající § 11 odst. 1 písm. f) zákona č. 458/2000 Sb., ale dodavateli elektřiny a dalších souvisejících služeb budou i jiné subjekty. Dodavatelem elektřiny bude např. energetické společnosti (i v rámci bytového domu), část spotřebovávané elektřiny budou moci sdílet mezi sebou aktivní zákazníci navzájem, zákazníkovi budou nabízet služby nezávislí agregátoři.

Dle našeho názoru tedy návrh vyhlášky ve skutečnosti nebere v potaz aktuální změny na energetických trzích v reakci na novou evropskou legislativu, konkrétně na předpisy tzv. zimního balíčku. Energetický trh v budoucnu projde významnými strukturálními změnami, a to mj. s ohledem na vstup a působení zcela nových typů subjektů na trh s energiemi (již zmíněný agregátor, energetická společnost apod.) a vznik nových vzájemných vztahů mezi subjekty na trhu, které sebou jejich působení na trhu s energiemi zákonitě přinese (např. služba flexibility).

Návrh vyhlášky rovněž vůbec nepočítá s možností, že zákazníci budou moci využívat tzv. dynamické tarify, tj. žádným způsobem nereaguje na možnost, resp. povinnost zavádění a nabízení tzv. dynamických tarifů, a to jak obchodních, tak i případně distribučních. To se zcela zřetelně projeví v navrhované podobě přílohy č. 1 navrhované vyhlášky, kterou v případě dynamických tarifů patrně vůbec nebude možné aplikovat. Různé modely dynamických nebo z trhu odvozených produktů jsou přitom na trhu nabízeny již v současné době (v případě dynamických tarifů by nebylo možné uvádět cenu za jednotku za zúčtovací období, protože ta je každou obchodní hodinu jiná) a vždy je třeba se s touto skutečností při vyúčtování vypořádávat v podstatě individuálně a stávající vyhlášce navzdory. Právě proto by měla být věnována tomuto tématu pozornost, a nikoli pouze automaticky přebírat stávající, již v současné době nevyhovující právní úpravu.

I důvodová zpráva k vyhlášce konstatuje, že: „Zbývající požadavky směrnic 2019/944 a 2018/2002 na vyúčtování, např. instituty „normalizovaný zákazník“, „zákazníků stejné uživatelské kategorie“, jakož i odkazy na „jednotná kontaktní místa“ či „informace o historické spotřebě zákazníka“, návrh vyhlášky neimplementuje, neboť tyto instituty předpokládají odpovídající právní úpravu na úrovni energetického zákona.“ Je však velmi pravděpodobné, že instituty „normalizovaný zákazník“, „zákazník stejné kategorie“ nebo „informace o historické spotřebě“ nový energetický zákon upravovat nebude, a právní vztahy související s těmito instituty budou řešeny pouze na úrovni prováděcí právní úpravy, ať už vyhlášky o vyúčtování či vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou.

Výše uvedené skutečnosti vedou k závěru, že vyhláška, která v současné podobě pouze reflektuje stávající stav na trhu, se bude v kontextu přijetí nového energetického zákona opět významně upravovat, což bude, mimo jiné, znamenat opětovnou nutnost zasahovat do nastavení informačních systémů dodavatelů. Upozorňujeme, že z interní analýzy dodavatelů energie vyplývá, že náklady na úpravu systémů dle požadavků tohoto návrhu vyhlášky se pohybují v řádu desítek milionů korun. A to i přes to, že např. podoba faktury je navržena obdobně pro oblasti elektroenergetiky i plynu – každá faktura musí mít svou grafickou šablonu a provazbu na interní účetní systémy dodavatele, což vede k úpravám všech šablon de facto bez ohledu na množství změn. Tyto náklady v důvodové zprávě nicméně zcela absentují, což také považujeme za velký nedostatek předkládaných materiálů.

Vzhledem ke skutečnosti, že v průběhu příštího roku by měly být zahájeny práce nad tezemi jednotlivých prováděcích právních předpisů a následně bude nezbytné kompletně upravit tyto prováděcí předpisy, proto navrhujeme, aby přijetí nové vyhlášky bylo odloženo až do doby přijetí nového energetického zákona. Považujeme za nadbytečné v tuto chvíli předkládat a přijímat zcela novou prováděcí právní úpravu, když je současně zřejmé, že není dostačující pro aktuálně připravované a zcela zásadní změny na trhu s energií. Velmi záhy po přijetí navrhované vyhlášky by bylo třeba připravit zcela novou komplexní prováděcí právní úpravu, která bude novému uspořádání odpovídat. V případě, že by bylo přes naše výtky rozhodnuto o přijetí vyhlášky, pak žádáme o úpravu návrhu novely tak, aby zahrnovala pouze zcela nezbytný rozsah úprav přímo vyplývajících z evropské legislativy. Podstatné změny vyhlášky by měly být přijaty až s novým energetickým zákonem. Podle našeho názoru je velmi předčasné přijímat a vydávat novou vyhlášku, jestliže je současně velmi pravděpodobné, že po přijetí nového energetického zákona bude nezbytné celou oblast vyúčtování poskytovaných služeb a poskytování souvisejících informací upravit zcela nově. Toto povede ke zcela zbytečně vynaloženým nákladům na straně dodavatelů energie.

V minulosti, když ERÚ podstatným způsobem nastavoval podobu vyúčtování (nebo ho podstatně měnil, jak je tomu v případě tohoto návrhu), předcházela této změně rozsáhlá konzultace a průzkum preferencí zákazníků ze strany externích subjektů. Například když byl vypracováván návrh na první vyhlášku (vyhláška č. 210/2011 Sb.), při koncipování obsahu vyúčtování se vycházelo z průzkumu veřejného mínění vypracovaného společností Ipsos Tambor. Hlavním účelem výzkumu společnosti bylo zjistit, co má být obsahem vyúčtování a jak mají být informace ve vyúčtování seřazeny, aby zákazníci dostali vyúčtování, které je přehledné a poskytlo jim kýžené informace. Ipsos Tambor provedl standardní průzkum na panelu zákazníků, který byl složen tak, aby dobře reprezentoval celou populaci. Zákazníkům předložil několik druhů vyúčtování, přičemž účastníci průzkumu se měli mezi sebou domluvit, které jim přijde nejsrozumitelnější a jak by případně bylo vhodné vyúčtování upravit, aby bylo srozumitelné. Z průzkumu vzešlo, že většinu zákazníků zajímají primárně pouze informace, které byly poté obsaženy v části A vyúčtování. Menší část zákazníků pak zajímaly i dodatečné informace, a proto byla vytvořena koncepce části B (a posléze i části C).

Smyslem cvičení tedy bylo především to, aby ERÚ mohl při úvahách nad konkrétní podobou vyúčtování vycházet z požadavků zákazníků a spotřebitelů na přehlednost a srozumitelnost dokladu o vyúčtování za dodávky energie. Konkrétní podoba vyúčtování, kterou pak vyhláška upravila, tj. zejména její rozdělení na části označené jako A, B a C, vycházela z požadavku samotných adresátů vyúčtování na oddělení jednotlivých částí vyúčtování.

Důvodová zpráva současného návrhu pouze odkazuje na znalost potřeb zákazníků díky poznatkům Oddělení ochrany spotřebitele ERÚ, což ale ze zjevných důvodů nelze považovat za dostatečné. Navrhovaný prováděcí právní předpis vzniká víceméně tzv. „od stolu“, bez řádné konzultace s adresáty provedené například opět průzkumem na vzorku zákazníků. ERÚ zřejmě neměl ambici zjišťovat názor či představu adresátů budoucí právní regulace, nebo se alespoň pokusit získat odpovídající zpětnou vazbu, a to přesto, že právní úprava předmětného prováděcího právního předpisu má sloužit zejména ve prospěch zákazníků a k uplatňování jejich práv, jak sám ERÚ v důvodové zprávě na několika místech uvádí. Nutno podotknout, že zákazníci, kteří se rozhodnou postoupit stížnost ERÚ, tvoří velmi malé procento všech zákazníků v ČR a rozhodně je nelze považovat za reprezentativní vzorek, dle kterého by měla být vyhláška upravována. Úpravě podoby faktury pro miliony zákazníků by tedy v každém případě měla předcházet detailní analýza jejich preferencí, prováděna nezávislým subjektem.

2. Připomínka k nedostatečnému zákonnému zmocnění ke stanovení povinnosti poskytování informací o vyúčtování

Jsme toho názoru, že vyhláška jde ve svém návrhu nad rámec zmocnění vymezeného energetickým zákonem. Návrh vyhlášky v § 19 zavádí tzv. informace o vyúčtování, zde povinnost poskytování tzv. informací o vyúčtování. K takové podzákoně právní úpravě však není dle našeho názoru ERÚ zmocněn. ERÚ je zmocněn ke stanovení rozsahu, obsahových náležitostí a termínů vyúčtování, nikoli informací o vyúčtování, což je dané mj. tím, že ani neexistuje zákonná povinnost poskytovat vedle vyúčtování rovněž informace o vyúčtování. Informace o vyúčtování není vyúčtováním ve smyslu § 11 odst. 1 písm. f) energetického zákona a ostatně ani ve smyslu definice pojmu vyúčtování podle navrhovaného § 2 písm. a) návrhu vyhlášky. Vyhláška tedy v navrhovaném § 19 neprovádí žádnou zákonnou úpravu a ani ERÚ není zmocněn k podzákoně úpravě týkající se informací o vyúčtování.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka k rozdělení částí A, B, C faktury a nezasílání části B faktury (§ 4 a dále dle výskytu v textu vyhlášky)

V případě, že by nebylo vyhověno obecné připomínce č. 1 (viz výše) a vyhláška nebyla stažena z legislativního procesu, požadujeme zachování stávajících částí A, B, C faktury a také zachování jejich zasílání dosavadním způsobem.

Odůvodnění:

Podle navrhované vyhlášky se doklad o vyúčtování poskytuje v rozsahu základní části (část A) a doprovodné části (část C). Pokud o to zákazník požádá, doklad o vyúčtování obsahuje i podrobnou část (část B). ERÚ tak v navrhovaném ustanovení zcela otáčí dosavadní princip, podle kterého platí, že se vyúčtování poskytuje zákazníkovi zásadně kompletní, tedy v rozsahu všech tří částí A, B i C, a je na volbě zákazníka, zda požádá o jeho zúžený rozsah.

Navrhované nezasílání části B faktury, která obsahuje informace o regulovaných složkách ceny, vnímáme jako velký krok zpět ve věci informování zákazníků o tom, co všechno v rámci své faktury platí. Bez části B se de facto znemožňuje kontrola vyúčtování ze strany zákazníka, když v části A chybí zásadní položky a ani nezohledňuje případné změny během fakturačního období (např. produktů, dis. sazby, výměna měřidla). S ohledem na obsahové náležitosti jednotlivých částí vyúčtování považujeme za žádoucí, aby zákazník měl přístup k detailním informacím o spotřebě energie a souvisejících platbách (část B) automaticky, tj. aniž by o takové zpřístupnění musel dodatečně žádat nebo jej dohledávat. Navrhovaná úprava je v přímém rozporu s požadavkem směrnice na uživatelskou vstřícnost, protože přístup ke všem údajům z vyúčtování bude vyžadovat další kroky na straně spotřebitele.

ERÚ navrhovanou úpravu označuje (alespoň v rozdílové tabulce) za transpoziční, ale poskytování pouze části vyúčtování nemá žádnou oporu v odkazovaném čl. 18 směrnice 2019/944, ani v citovaném ustanovení novelizované směrnice o energetické účinnosti. Nejedná se tedy o směrniceovou úpravu, ale čistě národní specifikum. Evropská právní úprava vyžaduje, aby doklady o vyúčtování byly přehledné a srozumitelné, nevyžaduje naopak rozdělení informací do skupin, či nezasílání některých informací s cílem zpřehlednění dokladu. Cílem nové evropské právní úpravy není dosažení vyšší míry srozumitelnosti pomocí redukce informací zasílaných zákazníkovi. Zúžení výčtu zasílaných informací může vyústit v situaci, kdy zákazník není

schopen pouze na základě zaslaného dokladu provést jeho kontrolu a informace si musí dohledávat či vyžádat.

Obecně je tedy cílem nové evropské legislativy zákazníky lépe informovat a poskytnout jim všechny nástroje pro účinnou změnu dodavatele a mimosoudní řešení sporů. Domníváme se, že požadavek na nezasílání jedné části faktury, která právě tyto informace obsahuje, jak konstatuje i důvodová zpráva, je v přímém rozporu s duchem evropské legislativy, kvůli které je, podle informací ERÚ z předkládaných materiálů, nová vyhláška předkládána.

Krok zpátky ve věci informovanosti zákazníků o údajích potřebných pro změnu dodavatele či reklamaci faktury pak uznává i samotný ERÚ v důvodové zprávě: „Obecná část je tedy určena zejména těm zákazníkům, kteří vyžadují jasnou a stručnou informaci, informace uvedené na podrobné části vyúčtování pak využije zákazník, který si chce vyúčtování konkretizovat a svoji spotřebu lépe kontrolovat, příp. porovnávat detailně nabídky různých výrobců elektřiny nebo plynu a obchodníků s elektřinou nebo plynem. Informace z doprovodné části vyúčtování jsou pro zákazníka významné zejména v mimořádných situacích, jako může být např. reklamáce vyúčtování nebo spor s výrobcem elektřiny nebo plynu a obchodníkem s elektřinou nebo plynem.“

ERÚ dále nové rozdělení faktury odůvodňuje tím, že nově „nebude docházet ke směšování údajů z části A i B např. v jedné tabulce (jako je tomu v naprosté většině případů v současné praxi) – což přispěje k přehlednosti dokladu o vyúčtování.“ Z průzkumu mezi dodavateli energie nicméně vyplynulo, že velká část z nich má zmiňované tabulky oddělené ve dvou částech faktury. Není nám zřejmé, odkud ERÚ tyto informace čerpá, nepovažujeme je však za dostatečně průkazné pro tak podstatnou změnu podoby vyúčtování.

Ohledně přesunu některých náležitostí z dosavadní části B do části A vyúčtování uvádíme, že ERÚ v minulosti opakovaně proklamoval, že jedním z jeho klíčových zájmů je ochrana zákazníka a spotřebitele. Jedním z nástrojů, jak ERÚ prakticky tuto svoji roli naplňuje, je mj. právě vyhláška o vyúčtování, prostřednictvím které ERÚ stanovil takové obsahové a formální požadavky na vyúčtování dodávek energie, aby vyúčtování bylo pro zákazníky (zejm. z řad spotřebitelů) přehledné, srozumitelné a pochopitelné. Proto původní i stávající vyhláška o vyúčtování předpokládaly, že úvodní část vyúčtování (část A) bude obsahovat pouze souhrnné údaje, přičemž detailní informace měla obsahovat část B. Pro úplnost uvádíme, že zákazník měl dostat obě tyto části vyúčtování (resp. všechny tři části vyúčtování), pokud si sám nevyžádal zúženou podobu vyúčtování. Tento stav návrh nové vyhlášky mění, když do původně stručné, přehledné a čistě souhrnné části A, přesunuje celou řadu dalších údajů, které se však již vyznačují zvýšenou mírou detailu.

Část A vyúčtování navrhovaným přesunem informací naprosto ztratí svůj jednoduchý, přehledný a souhrnný charakter, a tedy do značné míry i svůj význam. V navrhovaném rozšíření požadovaných údajů na základní části vyúčtování nespátřujeme z pohledu zákazníka a spotřebitele žádnou přidanou hodnotu. Jsme přesvědčeni, že navrhované doplnění části A vyúčtování povede ke znepřehlednění vyúčtování a zvýšení jeho nesrozumitelnosti.

Jelikož vyhláška přesouvá řadu informací z části B do části A, bude navíc prakticky docházet k duplicitě informací v těchto dvou částech a část B bude de facto postrádat svůj smysl. Proklamované zjednodušení a zpřehlednění vyúčtování pro zákazníka bude podle našeho názoru fakticky pouze zdánlivé. Proto navrhuje zúžení výčtu informací v části A, respektive zachování současného stavu, aby byl nadále zachován její přehledový charakter.

Dále není pravdou, že všechny potřebné údaje jsou nově uvedeny v části A faktury. V té je pouze jednoduchá informace o celkových regulovaných platbách, detailní informace ale chybí. Toto konstatuje i důvodová

zpráva k navrhované vyhlášce: „Změna konstrukce vyhlášky má přispět k přehlednosti dokladu o vyúčtování. Zákazník oproti současnému stavu nepřichází o žádný údaj, pouze ho obdrží v jeho základní podobě. Pokud bude na základě vlastního rozhodnutí vyžadovat konkretizaci, získá ji prostřednictvím části B.“

Duplikace některých informací v části A a B faktury navíc povede ke zcela zbytečným vícenákladům na straně dodavatelů energie a také může vést ke zmatení části zákazníků. ERÚ v důvodové zprávě uvádí, že „změna vyhlášky byla navržena tak, aby nevyžadovala strukturální změnu stávajících informačních systémů jednotlivých subjektů,“. Podle našich zjištění je opak pravdou. Značení stávajících částí vyúčtování dodávky energie písmeny A, B a C má navíc určitou logiku, vystihuje určitou posloupnost ve významu a míře detailu údajů na jednotlivých částech a všechny tři části dohromady tvoří celek.

Domníváme se, že postup, který navrhuje ERÚ, kdy má být zákazníkovi zásadně nově poskytnuta pouze část A a část C vyúčtování, tuto logiku narušuje. I kdyby ERÚ nebyl ochoten tuto připomínku akceptovat, měl by alespoň změnit označování jednotlivých částí vyúčtování, aby měly logickou návaznost – pokud zákazník obdrží část vyúčtování označené jako „A“ a „C“, logicky by to v něm mohlo vzbuzovat zcela oprávněný dojem, že v poskytnutém vyúčtování část chybí (část B) a že poskytovatel ve vyúčtování pochybil, když neposkytl vyúčtování v plném rozsahu. Z interních analýz dodavatelů energií vyplynulo, že změny navrhované vyhláškou povedou k nákladům v řádu několika milionů až desítek milionů korun dle rozsahu nabízených produktů a struktury zákaznického portfolia, což je specifické pro jednotlivé dodavatele, jelikož vyžadují strukturální změny v informačních systémech způsobené přesunem jednotlivých částí faktury a doplněním nových požadavků. Vzhledem k rozsahu navrhovaných změn bude nutné kompletně předělat vzhled faktur a nově uspořádat informace pro jednotlivé části A, B, C. Toto znamená jak předělání grafické podoby faktury (pro všechny produkty, který dodavatel energie má), tak i souvisejícího IT systému. Také bude nutné zaregistrovat všechny zákazníky do internetových portálů dodavatelů (i ty, kteří portál dnes nevyužívají, jelikož např. nemají v domácnosti internetové připojení, nebo o to nemají zájem), jelikož část B musí být dostupná v každém případě. Rovněž je možné očekávat nárůst provozních nákladů souvisejících s novou strukturou vyúčtování (tisky, zavedení nových procesů pro předávání vyúčtování v elektronické podobě, odbavování dotazů zákazníků).

Podle našeho názoru tak nelze identifikovat žádnou skupinu subjektů, kterým by navrhovaná změna měla přinést zjevný a nezpochybnitelný prospěch – zákazník obdrží méně informací než dosud a bude-li si chtít vyúčtování zkontrolovat, bude muset nezbytné údaje (část B) po dodavateli vyžadovat, a dodavatel bude vynakládat nezanedbatelné prostředky na to, aby mohl poskytovat zákazníkovi vyúčtování v celém rozsahu. Navrhované řešení bude spíše motivovat k tomu, aby bylo do obchodních podmínek dodavatelů doplněno ustanovení o tom, že zákazník akceptací obchodních podmínek žádá o poskytování vyúčtování v celém rozsahu.

Žádáme proto o zachování stávajícího rozdělení faktury do částí A, B, C a o zachování stávajících pravidel pro zasílání všech částí faktury, pokud zákazník explicitně nežádá jinak.

Takto zásadní úprava podoby vyhlášky, která zcela mění podobu vyúčtování a způsob informování zákazníků by neměla být provedena jako pouhá dílčí implementace směrnice, jestliže je současně velmi pravděpodobné, že po přijetí nového energetického zákona bude nezbytné celou oblast vyúčtování poskytovaných služeb a poskytování souvisejících informací upravit zcela nově, jak už uvedeno výše. Gestor energetického zákona pak předpokládá, že před nabytím účinnosti této vyhlášky bude předložen nový zákon na vládu.

Navrhované znění textu v § 4:

(1) Doklad o vyúčtování podle § 3 se poskytuje v rozsahu základní, **podrobné** a doprovodné části, které jsou zřetelně odděleny. ~~Pokud o to zákazník požádá, doklad o vyúčtování obsahuje i podrobnou část. V případě, že se doklad o vyúčtování neposkytuje v rozsahu podrobné části, je tato část zpřístupněna zákazníkovi způsobem umožňujícím dálkový přístup nebo jinou elektronickou formou.~~

(2) **Pokud o to zákazník písemně požádá, může být doklad o vyúčtování poskytovaný podle § 3 poskytnut pouze v rozsahu základní části a doprovodné části.**

(3) **Pokud zákazník uvedený v odstavci 2 písemně požádá, poskytuje se mu doklad o vyúčtování opět v plném rozsahu podle § 3**

2. Připomínka k § 6 odst. 2 písm. c), § 7 odst. 2 písm. c) a § 8 odst. 2 písm. c)

Požadujeme upravit ustanovení § 6 odst. 2 písm. c) takto:

*„c) adresu a identifikační číselný kód (EAN kód) odběrného místa nebo jednotlivých ~~odběrných~~ **předávacích míst odběrného místa**, a jmenovitou proudovou hodnotu hlavního jističe před měřicím zařízením; v případě vyúčtování za více odběrných míst se jmenovitá proudová hodnota hlavního jističe před měřicím zařízením pro jednotlivá odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,“.*

Požadujeme upravit ustanovení § 7 odst. 2 písm. c) takto:

*„c) adresu a identifikační číselný kód (EAN kód) odběrného místa nebo jednotlivých ~~odběrných~~ **předávacích míst odběrného místa**,“.*

Požadujeme upravit ustanovení § 8 odst. 2 písm. c) takto:

*„c) adresu a identifikační číselný kód (EAN kód) odběrného místa nebo jednotlivých ~~odběrných~~ **předávacích míst odběrného místa** a jmenovitou proudovou hodnotu hlavního jističe před měřicím zařízením,“.*

Odůvodnění:

Požadujeme ve vyhlášce jasně zakotvit možnost vyúčtovat dodávku nejenom k odběrnému, ale i k předávacímu místu, v souladu s aktuálně projednávanými změnami Vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou (která je aktuálně po vypořádání připomínek vzešlých z mezirezortního připomínkového řízení). Vzhledem k tomu, že standardně je vyúčtování prováděno na předávací místo, je nezbytné jeho uvedení na doklad o vyúčtování dodávky elektřiny. Je též vhodné sladit používanou terminologii: místo připojení, předávací místo, odběrné místo – napříč návrhem vyhlášky a celkově provázat s připravovanou vyhláškou o pravidlech trhu s elektřinou, EZ a POZE.

3. Připomínka k § 6 odst. 2 písm. h), § 7 odst. 2 písm. g), § 10 odst. 2 písm. h), § 11 odst. 2 písm. g) a § 12 odst. 2 písm. g)

Požadujeme upravit ustanovení § 6 odst. 2 písm. h) takto:

„h) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období ~~a rozpis těchto záloh~~ podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o sdružených službách dodávky elektřiny; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,“.

Požadujeme upravit ustanovení § 7 odst. 2 písm. g) takto:

„g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období ~~a rozpis těchto záloh~~ podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o dodávce elektřiny; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa nebo celková výše záloh a rozpis těchto záloh za jednotlivá odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,“.

Požadujeme upravit ustanovení § 10 odst. 2 písm. h) takto:

„h) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období ~~a rozpis těchto záloh~~ podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o sdružených službách dodávky plynu; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa nebo celková výše záloh a rozpis těchto záloh za jednotlivá odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,“.

Požadujeme upravit ustanovení § 11 odst. 2 písm. g) takto:

„g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za zúčtovací období ~~a rozpis těchto záloh~~ podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o dodávce plynu; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa nebo celková výše záloh a rozpis těchto záloh za jednotlivá odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,“.

Požadujeme upravit ustanovení § 12 odst. 2 písm. g) takto:

„g) celkovou výši záloh uhrazených zákazníkem za službu distribuční soustavy v plynárenství a další služby podléhající regulaci cen za zúčtovací období ~~a rozpis těchto záloh~~ podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o zajištění služby distribuční soustavy; v případě vyúčtování za více odběrných míst se celková výše záloh za všechna odběrná místa nebo celková výše záloh a rozpis těchto záloh za jednotlivá odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,“.

Odůvodnění:

Navrhujeme vypuštění textu „a rozpis těchto záloh“ z důvodu jeho přesunu do části B vyúčtování (v souladu s předchozí připomínkou o zachování stávajícího dělení faktury). V části A by měla být jen celková výše zúčtovaných záloh a detailní rozpad by (kvůli přehlednosti části A) měl být v části B. Připomínka je také nutná proto, aby reflektovala skutečnost, že zákazníci s více OM platí na základě hromadného platebního předpisu, ale zúčtování pro jednotlivá OM probíhá v různých odečtových cyklech. Vyúčtování by pak logicky nekorespondovalo s celkovou výší uhrazených záloh.

4. Připomínka k § 6 odst. 2 písm. i) a § 7 odst. 2 písm. h)

Požadujeme přesunout informace požadované písm. i) odst. 2 § 6 a písm. h) odst. 2 § 7 do části B vyúčtování:

„způsob stanovení údaje z měření podle vyhlášky, která upravuje měření elektřiny⁴⁾,“

Odůvodnění:

Část A by měla obsahovat pouze nejdůležitější údaje z fakturace, za účelem co největší přehlednosti pro zákazníka (viz obecná připomínka výše). Není zřejmé, proč je navržen přesun z části B do části A. Navrhujeme zachování původního rozdělení.

5. Připomínka k § 6 odst. 2 písm. k), § 7 odst. 2 písm. j) § 10 odst. 2 písm. k), § 11 odst. 2 písm. j)

Požadujeme písm. k) upravit následujícím způsobem:

*k) **případně** datum ukončení smlouvy a datu, kdy dochází ke změně produktu nebo ceny, je-li taková změna produktu nebo ceny sjednána,*

Odůvodnění:

Doporučujeme ponechat dle textace směrnice 2019/944 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU. V případě smluv na dobu neurčitou nelze datum určit.

6. Připomínka k § 6 odst. 2 písm. m) a § 10 odst. 2 písm. m)

Požadujeme daná písmena „m) *přehled vyúčtování podle přílohy č. 1 k této vyhlášce; v případě vyúčtování za více odběrných míst se přehled vyúčtování za jednotlivá odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá*“ a „m) *přehled vyúčtování podle přílohy č. 2 k této vyhlášce; v případě vyúčtování za více odběrných míst se přehled vyúčtování za jednotlivá odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,*“) zcela vypustit, nebo je minimálně přesunout do části B vyúčtování.

Odůvodnění:

Příloha č. 1 a č. 2 Vyhlášky navrhuje rozpad vyúčtování do jednotlivých období – čímž dělá část A faktury nepřehlednou. Za účelem zachování jednoduchého dokladu o vyúčtování pro zákazníka navrhujeme tento přehled zcela vypustit nebo jej přesunout do části B, jelikož informace v něm obsažené se již nacházejí v jiných částech dokladu o vyúčtování.

7. Připomínka k § 6 odst. 5, a obdobně k § 7 odst. 5 a § 9 odst. 7

Požadujeme zpřesnit, co je myšleno pod „*zveřejňováním uplatněných záruk původu*“. Také požadujeme objasnit, jestli se požadavek týká jenom sdružených smluv. V neposlední řadě požadujeme objasnit, zda uvádění informací podle § 6 odst. 4 písm. a) se vztahuje pouze na obchodníka, který nakupuje nebo prodává záruky původu.

Odůvodnění:

Z navrhovaného textu není zřejmé, jestli má být na faktuře uváděn jenom palivový mix daného dodavatele (v němž již budou započítány záruky původu), nebo jestli má být na faktuře uvedena pouze informace o uplatněných zárukách původu, nebo jestli má být informace oddělená od palivového mixu dodavatele.

Také není zřejmé, jestli povinnost platí pouze pro sdružené smlouvy (a neaplikovala by se na čistě dodávkové smlouvy) – nejasnost vyplývá z odkazu na odst. 4 stejného paragrafu.

Text odstavce 5 („... který nakupuje či prodává záruky původu, uvede v části C dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice jím obstarané podíly jednotlivých zdrojů energie na celkové směsi paliv podle odstavce 4 písm. a) ...“) zní tak, že povinnost uvádění informací podle § 6 odst. 4 písm. a) se vztahuje pouze na obchodníka, který nakupuje nebo prodává záruky původu a na ostatní obchodníky dodávající elektřinu konečnému zákazníkovi ne.

8. Připomínka k § 8 a příloze 3

Požadujeme vložit do § 8 nový odst. 5 následujícího znění:

„(5) V případě vyúčtování za více odběrných míst doklad o vyúčtování dále obsahuje přehled vyúčtování podle přílohy č. 3 k této vyhlášce, pokud se tak zákazník s osobou, která poskytuje vyúčtování, dohodne.“.

Odůvodnění:

Cílem úpravy je sjednocení přístupu pro všechny napěťové hladiny a sjednocení chápání textace pro hladiny nn a vn, vvn, a to ve vazbě na obsah Důvodové zprávy a uvedení informace v § 9 odst. 8. V samotné příloze č. 3 není specifikováno, pro jakou hladinu je příloha určena.

V § 9, který se týká pouze hladiny vn, vvn je uvedeno: „(8) V případě vyúčtování za více odběrných míst doklad o vyúčtování dále obsahuje přehled vyúčtování podle přílohy č. 3 k této vyhlášce, pokud se tak zákazník s osobou, která poskytuje vyúčtování, dohodne.“.

Ale v § 8, který se týká hladiny nn, již nikde obdobná informace jako v § 9 zmíněná není. Informace je uvedena až v Důvodové zprávě, což však nepovažujeme za legislativně správné:

„K příloze č. 3

Jedná se o vyhláškou nově zavedený přehled. Příloha č. 3 se vztahuje k dokladu o vyúčtování (nejen pro zákazníky na hladině nízkého napětí) v elektroenergetice. Cílem přehledu je zjednodušení dispozice s klíčovými údaji v případě, kdy doklad o vyúčtování obsahuje vyúčtování více odběrných míst současně.“.

Navrhujeme, aby bylo uvedeno přímo v paragrafovém znění vyhlášky v § 8.

9. Připomínka k § 8 odst. 2 písm. g)

Požadujeme nově doplněný dovětek o možnosti zákazníků požádat o neuvádění rozpisu záloh ve vyúčtování odstranit a upravit předmětné ustanovení takto:

„g) celkovou výší záloh uhrazených zákazníkem za službu distribuční soustavy v elektroenergetice za zúčtovací období ~~a rozpis těchto záloh~~ podle data úhrady a jejich výše, pokud je povinnost hradit zálohy sjednaná ve smlouvě o zajištění služby distribuční soustavy; v případě vyúčtování za více odběrných míst ~~se celková výše celkovou výší~~ záloh za všechna odběrná místa ~~nebo celková výše záloh a rozpis těchto záloh za jednotlivá odběrná místa neuvede, pokud o to zákazník výslovně požádá,“.~~

Odůvodnění:

Navrhujeme vypuštění textu „a rozpis těchto záloh“ z důvodu jeho přesunu do části B vyúčtování (v souladu s připomínkou o zachování stávajícího dělení faktury, viz výše). V části A by měla být jen celková výše zúčtovaných záloh a detailní rozpad by (kvůli přehlednosti části A) měl být v části B. Připomínka je také nutná proto, aby reflektovala skutečnost, že zákazníci s více OM platí na základě hromadného platebního předpisu, ale zúčtování pro jednotlivá OM probíhá v různých odečtových cyklech. Vyúčtování by pak logicky nekorespondovalo s celkovou výší uhrazených záloh

Tento paragraf se týká fakturace u zákazníků se samostatnou smlouvou na distribuci, a to na hladině nn. Jedná se o minimální počet zákazníků se samostatnou smlouvou na distribuci na hladině nn, z nichž se v naprosté většině jedná o MOP (řetězce, města, obce...) a pro takové subjekty nebude mít doklad o vyúčtování bez těchto údajů patřičnou vypovídací hodnotu. Jedná se o zákazníky znalé problematiky.

Faktura za distribuci je značně specifická. Výše uvedené subjekty potřebují jednotnost zpracování. Konstrukce DÚF se pro tyto účely jeví jako konstrukce s nejvyšší vypovídající hodnotou, mj. poskytuje subjektům informace, zda se jedná o hlavní nebo záložní napájení, na jaké napěťové hladině apod.

Bez informace o uhrazených zálohách nemůže zákazník zkontrolovat výpočet faktury.

V případě odmítnutí této části faktury by pak byla faktura ruční práce. Toto je nezbytné mít nastaveno v IT systémech pevně a bez proměnných.

10. Připomínka k § 14 odst. 1 písm. i)

Požadujeme vypustit slova: *„pokud je to podle dohodnutého způsobu úhrady možné, obsahuje dále v případě nedoplatku grafický kód, ve kterém je vždy obsaženo alespoň číslo účtu příjemce ve formátu IBAN, částka k úhradě, měna platby a variabilní symbol.“*

Odůvodnění:

Požadavek pokládáme za nadbytečný. Zákazníky tepláren nejsou zpravidla domácnosti (fyzické osoby), ale společenství vlastníků jednotek, pro které není zadání příkazu k úhradě problém. Nevidíme důvod, proč tímto způsobem faktury komplikovat. Ustanovení je navíc nejasné, když není zřejmé, jak interpretovat slova „pokud je to podle dohodnutého způsobu úhrady možné“.

11. Připomínka k § 14 odst. 2 písm. b)

Požadujeme vypustit bez náhrady ustanovení § 14 odst. 2 písm. b).

Odůvodnění:

Podrobná část dokladu o vyúčtování nemusí zákazníkovi sdělovat informace o *„způsobu stanovení množství dodaného tepla v případě poruchy nebo výměny měřícího zařízení či pravidelném ověřování“*, resp. taková informace nemá s vyúčtováním dodávek tepelné energie žádnou souvislost.

Navíc „celkové množství dodané tepelné energie“ je již uvedeno v odstavci 1 (základní část dokladu), takže zde v podrobné části dokladu je zcela redundantní.

12. Připomínka k § 14 odst. 2 písm. d)

Požadujeme vypustit ustanovení § 14 odst. 2 písm. d), podle kterého by měla být na vyúčtování uváděna *„výše nákladů na palivo nebo nakoupenou tepelnou energii, vztahenou na množství tepelné energie v GJ, kWh nebo MWh“* bez náhrady.

Odůvodnění:

Navrhované ustanovení zařazuje mezi náležitosti vyúčtování nákladovou položku na pořízení paliva nebo nákup tepelné energie, což nemá s vyúčtováním dodávek tepelné energie žádnou souvislost. Do důsledku je navrhované ustanovení nelogické a hraničí s právem dodavatele chránit obchodní tajemství. Je na dodavateli, za jakou cenu je schopen na trhu pořídit palivo na výrobu tepelné energie, a není žádný důvod, aby právě tuto jednu nákladovou položku dodavatel sděloval zákazníkovi, a tím pádem ji také zpřístupňoval dalším subjektům na trhu. Pokud by měl zákazník pochybnost o oprávněnosti nákladu na nákup paliva (stejně jako jakýchkoliv jiných nákladových položek), může se s podnětem obrátit na ERÚ jako na cenový kontrolní orgán

pro oblast teplárenství. Položka je navíc pro zákazníky matoucí, když vyvolává dojem, že rozdíl mezi náklady na nákup paliva a cenou tepla tvoří marži dodavatele tepla. To nahrává různým spekulantům, kteří nabízejí vybudování alternativního zdroje tepla a tvrdí, že dodávku tepla zajistí právě za proměnné náklady výroby tepla ze zemního plynu nebo náklady na nákup elektřiny pro provoz tepelného čerpadla. Energetický regulační úřad tak tyto nekalé aktivity svou vyhláškou nepřímo podporuje. V neposlední řadě položka dále zatěžuje už tak značně objemné vyúčtování, které je dále na základě požadavků směrnice 2012/27/EU rozšiřováno. Je tedy na místě tento zbytečný požadavek, který z legislativy EU nevyplývá, vypustit.

13. Připomínka k § 14 odst. 2 písm. e)

Požadujeme v textu Vyhlášky vyjasnit, resp. přeformulovat ustanovení § 14 odst. 2 písm. e) tak, aby byl zřejmý jeho obsah.

Odůvodnění:

Přetrvávají nejasnosti, co je pod danými pojmy myšleno (o jaké údaje se má jednat apod.) a zejména pak, jakým způsobem má být daný požadavek implementován v praxi. Požadujeme proto objasnění významu daného textu nebo zrušení této části, která se zdá být nadbytečná. Bez jasného vysvětlení navíc dodavatelé nejsou schopni požadavek řádně implementovat do svých systémů.

14. Připomínka k § 14 odst. 2 písm. f)

Navrhujeme v § 14 odst. 2 písm. f) sloučit s písm. g) v odst. 1

Odůvodnění:

Písm. f) v odst. 2 je do značné míry duplicitní s písm. g) v odstavci 1, nabízí se proto obě písmena sloučit do jednoho.

15. Připomínka k § 14 odst. 2 písm. g)

Požadujeme nahradit slova „odběrateli tepelné energie“ slovem „zákazníkoví“.

Odůvodnění:

Požadavek přílohy VIIa směrnice 2012/27/EU se vztahuje na konečného uživatele, což je subjekt, který používá teplo pro svojí konečnou spotřebu. Nejedná se tedy o distributora. S ohledem na definice v energetickém zákonu je proto potřeba místo pojmu „odběratel tepelné energie“, který zahrnuje také distributora používat pojem „zákazník“. V případě distributora je navíc nesmyslné srovnávat dodávku tepla pro vytápění, protože tento údaj není k dispozici. Navíc distributor není schopen spotřebu tepla svých zákazníků ovlivnit.

16. Připomínka k § 14 odst. 2 písm. i)

Požadujeme v § 14 odst. 2 písm. i) vypustit bez náhrady a jako transpoziční podtrhnout písm. g) v odst. 1.

Odůvodnění:

Požadavek přílohy VIIa směrnice 2012/27/EU, aby ve vyúčtování byl obsažen popis jednotlivých uplatňovaných daní, poplatků a sazeb, je podle našeho názoru naplněn již ustanovením § 14 odst. 1 písm. g). Podle českého právního řádu je teplo předmětem pouze daně z přidané hodnoty a žádné další poplatky ani sazby se na něj neuplatňují. Je tedy nadbytečné položku i) uvádět, protože jejím obsahem může být pouze uvedení informace o DPH, což bude vyúčtování jen zbytečně prodlužovat, aniž by byla zákazníkovi poskytnuta jakákoliv nová informace oproti informaci již poskytnuté podle § 14 odst. 1 písm. g). Pokud bude položka zachována, navrhuje ji alespoň přeformulovat tak, aby dávala smysl.

17. Připomínka k § 14 odst. 3 písm. b)

Požadujeme v § 14 odst. 3 upravit písm. b) následovně:

b) právech odběratele ~~tepelné energie~~ **zákazníka**, vznikne-li mezi ~~odběratelem~~ **zákazníkem** a dodavatelem tepelné energie spor ve věci týkající se dodávky tepelné energie nebo jejího vyúčtování, a způsobech řešení takových sporů;

Odůvodnění:

Požadavek přílohy VIIa směrnice 2012/27/EU se vztahuje na konečného uživatele, což je subjekt, který používá teplo pro svojí konečnou spotřebu. Nejedná se tedy o distributora. S ohledem na definice v energetickém zákonu je proto potřeba místo pojmu „odběratel tepelné energie“, který zahrnuje také distributora používat pojem „zákazník“. V případě distributora je navíc nesmyslné srovnávat dodávku tepla pro vytápění, protože tento údaj není k dispozici, navíc distributor není schopen spotřebu tepla svých zákazníků ovlivnit.

18. Připomínka k § 15 odst. 1 a obdobně k § 15 odst. 2, 4 a 5, § 16 odst. 1, 2, 4 a 5

Požadujeme ve Vyhlášce respektovat stávající lhůty dané Zákonem č. 235/2004 Sb. (Zákon o dani z přidané hodnoty), dle kterého je dodavatel povinen vystavit daňový doklad do 15 dnů ode dne, kdy vznikla povinnost přiznat daň. V tomto smyslu navrhuje následující úpravy v § 15 a 16:

„§ 15

*(1) Obchodník s elektřinou nebo výrobce elektřiny provede bezplatně řádné vyúčtování nejméně jednou ročně tak, aby délka zúčtovacího období nepřesáhla 14 kalendářních měsíců po sobě následujících, a to do 15 dnů ode dne **uskutečnění zdanitelného plnění předání údajů pro vyúčtování dodávek elektřiny provozovatelem přenosové nebo distribuční soustavy podle vyhlášky upravující pravidla trhu s elektřinou**(6). Pokud se tak dohodl se zákazníkem s více odběrnými místy, provede obchodník s elektřinou nebo výrobce elektřiny nejméně jednou ročně bezplatně řádné vyúčtování souhrnu více odběrných míst tohoto zákazníka, a to do 15 dnů ode dne **uskutečnění zdanitelného plnění předání údajů pro vyúčtování dodávek elektřiny provozovatelem přenosové nebo distribuční soustavy podle vyhlášky upravující pravidla trhu s elektřinou**(6) pro poslední z těchto odběrných míst.*

*(2) Provozovatel distribuční soustavy nebo provozovatel přenosové soustavy provede bezplatně řádné vyúčtování nejméně jednou ročně tak, aby délka zúčtovacího období nepřesáhla 14 kalendářních měsíců po sobě následujících, a to do 15 dnů ode dne **uskutečnění zdanitelného plnění odečtu z měřicího zařízení podle vyhlášky upravující měření elektřiny**(4). Pokud se tak dohodl se zákazníkem s více odběrnými místy, provede provozovatel distribuční soustavy nebo provozovatel přenosové soustavy nejméně jednou ročně bezplatně řádné vyúčtování souhrnu více odběrných míst tohoto zákazníka, a to do 15 dnů ode dne **uskutečnění***

zdanitelného plnění odečtu z měřicího zařízení podle vyhlášky upravující měření elektřiny4) z posledního pro poslední z těchto odběrných míst.

(4) ~~Obchodník s elektřinou nebo výrobce elektřiny provede bezplatně mimořádné vyúčtování do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění předání údajů pro vyúčtování dodávek elektřiny provozovatelem přenosové nebo distribuční soustavy podle vyhlášky upravující pravidla trhu s elektřinou6), pokud zákazník ukončil odběr elektřiny v odběrném místě nebo změnil obchodníka s elektřinou. V případě zákazníka, jehož odběrné elektrické zařízení je připojeno do sítě vysokého nebo velmi vysokého napětí, se bezplatně mimořádné vyúčtování podle věty první provede do 15 dnů od konce měsíce, ve kterém dochází ke uskutečnění zdanitelného plnění předání údajů pro vyúčtování dodávek elektřiny podle vyhlášky upravující pravidla trhu s elektřinou6).~~

(5) ~~Provozovatel distribuční soustavy provede bezplatně mimořádné vyúčtování do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění odečtu z měřicího zařízení podle vyhlášky upravující měření elektřiny4), pokud zákazník ukončil odběr elektřiny v odběrném místě nebo změnil obchodníka s elektřinou.~~

§ 16

(1) ~~Obchodník s plynem nebo výrobce plynu provede bezplatně řádné vyúčtování nejméně jednou ročně tak, aby délka zúčtovacího období nepřesáhla 14 kalendářních měsíců po sobě následujících, a to do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění předání údajů pro vyúčtování dodávek plynu provozovatelem přepravní nebo distribuční soustavy podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem7). Pokud se tak dohodl se zákazníkem s více odběrnými místy, provede obchodník s plynem nebo výrobce plynu nejméně jednou ročně bezplatně řádné vyúčtování souhrnu více odběrných míst tohoto zákazníka, a to do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění předání údajů pro vyúčtování dodávek plynu provozovatelem přepravní nebo distribuční soustavy podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem7) pro poslední z těchto odběrných míst.~~

(2) ~~Provozovatel distribuční soustavy nebo provozovatel přepravní soustavy provede bezplatně řádné vyúčtování nejméně jednou ročně tak, aby délka zúčtovacího období nepřesáhla 14 kalendářních měsíců po sobě následujících, a to do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění odečtu z měřicího zařízení podle vyhlášky upravující měření plynu5). Pokud se tak dohodl se zákazníkem s více odběrnými místy, provede provozovatel distribuční soustavy nebo provozovatel přepravní soustavy nejméně jednou ročně bezplatně řádné vyúčtování souhrnu více odběrných míst tohoto zákazníka, a to do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění odečtu z měřicího zařízení podle vyhlášky upravující měření plynu5) z posledního pro poslední z těchto odběrných míst.~~

(4) ~~Obchodník s plynem nebo výrobce plynu provede bezplatně mimořádné vyúčtování do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění předání údajů pro vyúčtování dodávek plynu provozovatelem přepravní nebo distribuční soustavy podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem7), pokud zákazník ukončil odběr plynu v odběrném místě nebo změnil obchodníka s plynem. V případě zákazníka kategorie střední odběratel a velkoodběratel se bezplatně mimořádné vyúčtování podle věty první provede do 15 dnů od konce měsíce, ve kterém dochází k uskutečnění zdanitelného plnění předání údajů pro vyúčtování dodávek plynu podle vyhlášky upravující pravidla trhu s plynem7).~~

(5) ~~Provozovatel distribuční soustavy provede bezplatně mimořádné vyúčtování do 15 dnů ode dne uskutečnění zdanitelného plnění odečtu z měřicího zařízení podle vyhlášky upravující měření plynu5), pokud zákazník ukončil odběr plynu elektřiny v odběrném místě nebo změnil obchodníka s plynem elektřinou.~~

Odůvodnění:

Povinnost přiznat daň vzniká ke dni uskutečnění zdanitelného plnění, což je v případě dodávky energií dnem „dnem odečtu z měřicího zařízení, popřípadě zjištění skutečné spotřeby při dodání tepla, chladu, elektřiny,

plynu, vody, odstranění odpadních vod a telekomunikační služby, při přepravě a distribuci plynu nebo při přenosu a distribuci elektřiny“ (§ 21 odst. 4 písm. b) zákona o DPH.

Nově zakotvené ustanovení v § 15 odst. 1, § 15 odst. 2, § 15 odst. 4, § 15 odst. 4, § 16 odst. 1, § 16 odst. 2, § 16 odst. 4 a § 16 odst. 5 vnímáme jako neodůvodněné zpřísnění oproti stávajícím funkčním právním předpisům, když zužuje uskutečnění zdanitelného plnění pouze na den odečtu, navíc toto zpřísnění povede k znevýhodnění některých zákazníků, na což byl ERÚ v rámci konzultačního procesu opakovaně upozorněn.

Konkrétně někteří zákazníci s více OM (i u různých distributorů) chtějí jednu souhrnnou fakturu, a tedy musí existovat možnost, aby v případě zájmu obou smluvních stran, nebyla povinnost okamžitě fakturovat ale počkat na zjištění skutečné spotřeby u všech OM, jak tomu bylo doposud. Jako doposud by mělo být umožněno to, že údaje „na sebe počkají a teprve po obdržení posledního“ je vystaven daňový doklad. Tímto by také bylo umožněno rozdělit vyúčtování podle napěťových hladin.

Problém by nastal také u zákazníků s malou fotovoltaikou (typicky rodinné domy s malou fotovoltaikou na střeše a měřením typu B, u kterého se údaje předávají každý měsíc), kteří by místo dosavadní roční fakturace měli měsíční fakturaci. Dnes jim roční fakturace umožňuje započíst si letní nadvýrobu oproti topení v zimě, což vede k významným úsporám v cash flow na straně těchto zákazníků. Navrhované ustanovení by pro ně znamenalo povinnost měsíční fakturace, čímž by o tuto nadvýrobu přišli – v létě by platili za elektřinu velice málo kvůli výrobě ze střešní fotovoltaiky, v zimě pak naopak hodně jelikož by téměř všechnu elektřinu odebírali ze sítě. Nové ustanovení by tak mělo přímý dopad minimálně na všechny nové rodinné domy, pro které je bez střešní fotovoltaiky nemožné splnit směrnici o energetické účinnosti (požadavky na nové budovy). Zákazníci v těchto domech by měli významně vyšší náklady na elektřinu. Tím by v konečném důsledku došlo ke zhoršení situace v oblasti bydlení, respektive nákladů na energie. Úlohou ERÚ je přitom bojovat za co nejnižší ceny pro všechny zákazníky v ČR. Navrhované ustanovení má široké dopady a je v přímém rozporu s tímto cílem.

Rovněž upozorňujeme na to, že u větších zákazníků s individuálními smlouvami probíhají procesy vzájemné validace naměřených dat a v závislosti na tom i výpočet ceny, za kterou se fakturuje – přesně dle zákona o DPH. Lhůta 15 dnů od odevzdání údajů ze strany PDS/PPS není pro tuto vzájemnou validaci dostatečná.

19. Připomínka k § 17 odst. 1

Požadujeme posun termínu, a tedy úpravu ustanovení § 17 odst. 1 následovně:

*„(1) Dodavatel tepelné energie provádí odběrateli bezplatně vyúčtování dodávky tepelné energie nejméně jednou za kalendářní rok, a to k 31. prosinci kalendářního roku, který je posledním dnem zúčtovacího období. Doklad o vyúčtování dodávky tepelné energie za kalendářní rok poskytuje dodavatel **zákazníkovi odběrateli nejpozději do 28. února 31. března následujícího kalendářního roku, pokud se se zákazníkem odběratelem nedohodne jinak. Odběrateli, který je distributorem, poskytne dodavatel doklad o vyúčtování dodávky tepelné energie nejpozději ve lhůtě 14 dní před termínem poskytnutí dokladu o vyúčtování distributorem jeho odběratelům tak, aby byl dodržena termín podle předchozí věty, pokud se smluvní strany nedohodnou na jiné lhůtě.**“*

Odůvodnění:

Vzhledem k návrhu změn a úprav cenového rozhodnutí pro oblast teplotnosti (návrh byl představen při činnosti pracovní skupiny pod záštitou ERÚ), které by mělo být účinné od 1. 1. 2022 pro dodávky tepla,

požadujeme detailně prodiskutovat a změnit lhůty pro vyúčtování dodávky tepelné energie. Zároveň je nutné provázat změny s připravovaným novým Energetickým zákonem, a především s novelou zákona č. 67/2013 Sb., kterou se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty (zákon o rozúčtování nákladů na bydlení), ve znění pozdějších předpisů, jehož návrh novely předložilo Ministerstvo pro místní rozvoj do legislativního procesu (aktuálně v mezirezortním připomínkovém řízení v období 10. 12. 2020 - 12. 1. 2021).

ERÚ představil v průběhu roku 2020 záměr na úpravy nového cenového rozhodnutí s účinností od 1. 1. 2022, mezi nimiž je mj. požadavek, aby byly ceny tepelné energie vyúčtovávány dle skutečných nákladů za uplynulé období. Vzhledem k procesům nutným pro přiřazení nákladů nebude možné pro celý dodavatelský řetězec stihnout lhůtu k vyúčtování ke dni 28. 2. Vyúčtování nově zahrnuje také emise CO₂, jejichž verifikace za uplynulý rok probíhá podle § 15 odst. 5 zákona č. 383/2012 Sb. o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů, do 15. března následujícího roku.

Na základě předběžných rozborů docházíme k závěru, že do konce února budou pravděpodobně schopni údaje dodat výrobci tepla, distributoři, resp. dodavatelé tepla pak nejdříve do konce března, přičemž tato lhůta bude velmi napjatá v případě, že v dodavatelském řetězci bude na sebe navazovat více distributorů/dodavatelů tepla. V ideálním případě by bylo vhodné nastavit tedy ještě pozdější termín pro výsledné vyúčtování než 31. března.

Nicméně jsme si vědomi, že se zde naráží na problém, kdy u bytových domů musí proběhnout v souladu se zákonem č. 67/2013 Sb., o rozúčtování nákladů na bydlení, vyúčtování plateb za dodávku tepla koncovým uživatelům do 4 měsíců po ukončení zúčtovacího období (zpravidla tedy do 30. dubna). Při předložení vyúčtování ze strany dodavatele tepla po 31. březnu by již nebylo technicky a časově možné ze strany bytových domů zákonný termín pro rozúčtování dodržet.

Z výše uvedených důvodů se navrhuje upravit termín pro předložení vyúčtování dodávek tepla podle této vyhlášky alespoň na 31. březen namísto doposud navrženého 28. února tak, aby dodavatel tepla nebyl vystaven situaci, kdy by byl nucen porušit některé z povinností stanovených mu zákonem a rozvedených vyhláškou o vyúčtování dodávek energií, resp. cenovým rozhodnutím ERÚ, a zároveň nebyl konflikt s jiným zákonem. Termín 31. března je termín pro poskytnutí konečnému zákazníkovi.

Zároveň navrhuje doplnit ustanovení, které nastaví určité minimální lhůty pro poskytnutí vyúčtování v případech, mezi dodavatelem a odběratelem, který je zároveň distributorem, tak, aby byl dodržen legislativně stanovený termín pro dodání vyúčtování konečnému zákazníkovi.

20. Připomínka k § 19 odst. 3

Pokud by vůbec byl § 19 zachován (viz naše obecná připomínka výše), požadujeme v souladu se směrnicí (EU) 2018/2002 ponechat volnost formy zasílání informací zákazníkům, kteří jsou vybaveni dálkově odečítatelnými měřicími zařízeními. Rovněž považujeme za vhodné aplikovat tuto povinnost pouze v průběhu otopného období. Navrhujeme proto následující úpravu ustanovení:

*„3) Pokud je v případě dodávek tepelné energie pro vytápění v odběrném místě ~~odběratele tepelné energie~~ **zákazníka** instalováno měřicí zařízení s dálkovým přenosem údajů, poskytne dodavatel tepelné energie ~~odběrateli~~ **zákazníkovi v průběhu otopného období** bezplatně informace o vyúčtování v rozsahu **podle § 14 odst. 1 písm. a), c) a f)** nejméně každý měsíc, ~~a to~~ **mu je zpřístupní** způsobem umožňujícím **dálkový přístup nebo jinou elektronickou formou**.“*

Odůvodnění:

Požadavek uvedený v příloze VIIa směrnice 2012/27/EU je následujícího znění: „Od 1. ledna 2022 jsou konečným uživatelům v případech, kdy byly instalovány dálkově odečitatelné měřiče nebo indikátory pro rozdělování nákladů na vytápění, poskytovány informace o vyúčtování nebo spotřebě založené na skutečné spotřebě nebo na odečtech indikátorů pro rozdělování nákladů na vytápění alespoň jednou za měsíc. Mohou být zpřístupněny také prostřednictvím internetu a aktualizovány tak často, jak to měřicí zařízení a používané systémy umožňují. Vytápění a chlazení mohou být z této povinnosti mimo otopné/chladicí období vyjmuty.“ Je tedy zřejmé, že možnost zpřístupnění informace o vyúčtování na internetu je alternativou k měsíčnímu poskytování informací o vyúčtování, nikoliv povinností. Je na dodavateli tepelné energie případně na smluvním vztahu s odběratelem, zda budou informace o vyúčtování poskytovány měsíčně nebo zda bude alternativně odběrateli zřízení přístup k těmto údajům na internetu. Směrnice také stanoví, že údaje není třeba poskytovat mimo otopné období, které podle vyhlášky č. 194/2007 Sb., kterou se stanoví pravidla pro vytápění a dodávku teplé vody, měrné ukazatele spotřeby tepelné energie pro vytápění a pro přípravu teplé vody a požadavky na vybavení vnitřních tepelných zařízení budov přístroji regulujícími a registrujícími dodávku tepelné energie začíná 1. září a končí 31. května následujícího roku. Tato výjimka je zcela logická a domníváme se, že by ji Energetický regulační úřad měl využít. Požadavek na poskytování informace o vyúčtování podle směrnice 2012/27/EU se vztahuje na konečného uživatele, což je subjekt, který používá teplo pro svojí konečnou spotřebu. Nejedná se tedy o distributora. S ohledem na definice v energetickém zákonu je proto potřeba místo pojmu „odběratel tepelné energie“, který zahrnuje také distributora používat pojem „zákazník“.

21. Připomínka k účinnosti vyhlášky a přechodným ustanovením (§ 21 a § 22)

Pokud by vyhláška zachovala i jenom část navrhovaných změn, **požadujeme mezi zveřejněním vyhlášky ve Sbírce zákonů a nabytím její účinnosti ponechat dostatečný prostor minimálně 12 měsíců, tj. aplikovat vyhlášku nejdříve na faktury, kterým fakturační období skončí po 30. 6. 2022 nebo na opravné faktury vydané po tomto datu** (za předpokladu, že by vyhláška vyšla ve Sbírce zákonů s účinností k 1. 7. 2021). V tomto smyslu by mělo být upraveno i přechodné ustanovení nebo alespoň vypuštěno dosud navržené přechodné ustanovení v § 21.

Odůvodnění:

Vyhláška nereflektuje potřebný čas na technickou realizaci opatření a úpravu IT systémů tak, aby bylo možné vyúčtování v požadovaném rozsahu provádět. Navíc dosud navržené přechodné ustanovení v současné podobě znamená aplikaci vyhlášky i na faktury, jejichž zúčtovací období končí před datem účinnosti vyhlášky, ale faktury jsou vydány po datu účinnosti (což by se dotklo řady zákazníků, vzhledem k přirozené prodlevě mezi odečtem a samotnou fakturací). Navrhované přechodné ustanovení vnímáme jako nepřiměřené, de facto zkracuje lhůtu na implementaci změn do informačních systémů dodavatelů. Proto jej navrhujeme odstranit.

22. Připomínka k Příloze 1 (dtto k Příloze 2 a § 10 odst. 2 písm. m) návrhu vyhlášky) a k § 6 odst. 2 písm. m) (a dále dle výskytu v textu vyhlášky)

Požadujeme z návrhu vyhlášky odstranit přehled zakotvený v odst. 3 přílohy 1. Přehled dubluje požadavky části B faktury (tuto připomínku jsme již vznesli v předchozích připomínkách).

Dále navrhuje definovat pojmy z příloh č. 1 a 2 v § 2, který je nazván jako „Vymezení pojmů“, jak je u právních předpisů zvykem, tj. v těle vyhlášky.

Odůvodnění:

Návrh vyhlášky v ustanovení § 6 odst. 2 písm. m) mj. uvádí, že část A dokladu o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice dále obsahuje přehled vyúčtování podle přílohy č. 1 k této vyhlášce.

Příloha 1 v odstavci 3 stanovuje, že „Přehled vyúčtování v elektroenergetice má dále rozsah a náležitosti uvedené v následující tabulce“, přičemž podle odstavce 4 přehled vyúčtování podle odstavce 3 obsahuje cenu za jednotku dodané elektřiny účtovanou za zúčtovacího období, nebo cenu za jednotku dodané elektřiny účtovanou za část zúčtovacího období, pokud během zúčtovacího období došlo k její změně. Není vůbec zřejmé, proč ERÚ volí tuto konstrukci, kdy některé náležitosti základní části vyúčtování uvádí v § 6 odst. 2 (a dále v návrhu vyhlášky u vyúčtování dalších dodávek energií) a další náležitosti stanoví v příloze vyhlášky. Podle našeho názoru odkaz na přílohu, kde jsou dále definovány jednotlivé položky v přehledu vyúčtování, činí vyhlášku velmi nepřehlednou, a ještě méně srozumitelnou. Ani terminologicky však není odkaz na přílohu v souladu s dalšími částmi návrhu vyhlášky – jestliže podle § 6 odst. 2 písm. m) návrhu vyhlášky má být v příloze „přehled vyúčtování“, tak tomu tak není. Co se rozumí „vyúčtováním“, je definováno v § 2 písm. a) návrhu vyhlášky, a údaje uvedené v příloze č. 1 (ani č. 2) v žádném případě pojem „vyúčtování“ nenaplní. Např. už jenom proto, že příloha č. 1 ani příloha č. 2 neupravuje žádné „*vyhodnocení skutečněných plateb za poskytnuté plnění a celkové výše platby za poskytnuté plnění*“. Pokud by měla být konstrukce příloh zachována, měly by se zřejmě nazývat např. „Přehled o spotřebovaném množství a jednotkových cenách v elektroenergetice“ a „Přehled o spotřebovaném množství a jednotkových cenách v plynárenství“ a upraven odkaz na přílohy uvedený v § 6 odst. 2 písm. m) a dalších obdobných ustanoveních návrhu vyhlášky.

K potřebě definici pojmů v souladu s LPV uvádíme, že se jedná o obvyklou legislativní praxi, ale definovat pojmy užívané v Příloze 1 i Příloze 2 hned v úvodu vyhlášky je nutné i z toho důvodu, že obě přílohy dokonce používají a definují stejné pojmy.

KONKRÉTNÍ DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka k § 14

Některé náležitosti dokladu o vyúčtování dodávky tepelné energie podle § 14 by se měly s ohledem na směrnici 2012/27/EU i logiku věci týkat pouze dodávky tepla zákazníkům, nikoliv odběratelům tepelné energie, kdy odběratelem tepelné energie je podle energetického zákona zákazník a distributor. Dáváme na zvážení, zda by ta ustanovení, která se týkají pouze dodávky tepla zákazníkům, neměla být jednoznačně určena, aby na jedné straně nevznikaly pochybnosti o rozsahu povinných náležitostí vyúčtování a na druhé straně nebyly zbytečně poskytovány nerelevantní informace distributorům tepelné energie.

2. Připomínka k § 9 odst. 1

Ve výčtu uvedeném v § 9 by z důvodu vyšší přehlednosti a srozumitelnosti měly být pod sebou vždy položky, které spolu souvisí. Tedy navrhuje následující úpravu ustanovení § 9 odst. 1:

„(1) Doklad o vyúčtování dodávky elektřiny a související služby v elektroenergetice obsahuje samostatně vyčíslený údaj o jednotkové ceně, množství a celkové platbě za

a) dodávku silové elektřiny,

- ~~ab~~) zajišťování distribuce nebo přenosu elektřiny, s rozdělením na její jednotlivé složky a s rozlišením podle tarifního časového pásma,
~~bc~~) systémové služby,
~~ed~~) činnosti operátora trhu, a
~~d~~) ~~dobavku silové elektřiny a~~
e) složku ceny služby distribuční soustavy nebo složku ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie podle zákona o podporovaných zdrojích energie včetně obou způsobů výpočtu s vyčíslením nižší z plateb.“.

Odůvodnění:

Jedná se více méně o formální úpravu textu, kdy tato připomínka byla vznášena již některými účastníky trhu v rámci veřejného konzultačního procesu a byla dle vypořádání již akceptována, nikoliv však řádně zapracována.